

Fra byrde til styrke

Min kære svigermor blev for nogle år siden pensionist, fordi samfundet har bestemt, at hun har alderen til det. Det er en titel, hun langtfra er stolt af, og hun kæmper for at slippe ud af den kategorisering, da hun ikke opfatter sig som en del af denne pakke. Jeg tænkte dengang, at det nu var tid til, at hun kunne tage sig lidt ekstra af mine børn, ikke mindst når de var snottede, generelt sørge for, at min ernæringstilstand blev forbedret, og sikre, at mit liv blev så problemfrit, at jeg energisk kunne kaste mig over min egen selvrealisering.

Men sådan er det ikke gået. Når jeg står med et feberamt barn og i desperation ringer til hende, så snupper hun typisk mobiltelefonen i sin sportsvogn og oplyser mig om, at hun ikke kan passe barnebarnet, fordi hun er på vej til en psykoterapeutisk workshop eller en af sine utallige uddannelser. Jeg troede, at jeg lige kunne få et godt tip om feberbekæmpelse, men inden jeg ser mig om, så er hun i fuld gang med at fortælle om en amerikansk psykoterapeut, hun synes, vi skal tage over og besøge. Jeg tænker: "Hvordan skal jeg kunne overskue at tage til Amerika, når jeg ikke engang kan overskue at komme på arbejde?"

Inden hun klasker røret på, når jeg lige at høre hende smånyne: "Hvor er det skønt at være fri."

Flere og flere ældre har skiftet mimrekortet ud med et studiekort, og de er begyndt at organisere sig. Det er klogt at lytte til dem, for inden længe er de så mange, at det er dem, der bestemmer. Snart er 1,5 millioner danskere over 50 år. Hvis de ikke får indflydelse og bliver taget alvorligt, risikerer vi, at vores demokrati bliver udskiftet med et gerontokrati.

De ældre er ved at løsrive sig fra en medicinsk og biologisk forståelse af aldring. En forståelse af, at kroppen og intellektet topper som ung, og så går det ellers blot ned ad bakke. De føler sig stigmatiseret af en stereotyp forestilling om, at de ikke kan lære nyt, og at de er i forfald. De vil opfatte livet som en lang proces, hvor de er i konstant udvikling indtil den dag, de dør på grund af en fejl.

De vil ikke opfattes som uattraktive på arbejdsmarkedet. De vil ikke acceptere, at når de ikke længere er en del af arbejdsmarkedet, så er de heller ikke en del af samfundet. De vil ikke staves sammen på plejehjem, de vil selv vælge, i hvilket ollekolle de vil bo - og med hvem. De vil ikke omklamres med omsorg, før de beder om det. De vil ikke finde sig i at blive kategoriseret som en ældrebyrde - de vil være en ældrestyrke.

Fremtidsforskere forudser, at de ældres oprør får stor betydning. I en tid, hvor vi fra politisk hold bliver belært om, at rettigheder og pligter er uløseligt forbundet, så kan det politisk opfattes som en trussel mod velfærdssamfundet, hvis de ældres syn på, at det er lysten, der skal styre livet, smitter af hele vejen ned i aldersgrupperne.

For hvem skal tjene penge til vores velfærd, hvis også de unge begynder at prioritere lysten som drivkraft? Regeringens forhåbninger bygger på, at den kan styre de unge til at tage de uddannelser, som samfundet har brug for, og at de efterfølgende skal knokle bagdelen ud af bukserne, fordi de ikke længere skal betale topskat. Hvis de bliver inficeret af ældrevirussen, så vil de skrue ned for arbejdstiden og op for fjumreårene.

Selv om jeg lige skal vænne mig til tanken om, at de ældre har skiftet stokken ud med en golfkølle, så rummer dette paradigmeskift også en række muligheder. Tænk, hvis jeg som arbejdsgiver kunne lave min arbejdsplads så attraktiv, at det grå guld havde lyst til at arbejde her. Dels vil det løse fremtidens rekrutteringsproblemer, dels vil det være en drøm at have en gruppe medarbejdere, som kommer lystfuldt fløjtende på arbejde, og hvis eneste motivation er, at de skal tilfredsstilles ved at have mulighed for at gøre en positiv forskel. De vil være nysgerrige og fokuserede på at udvikle kvaliteten af arbejdsindsatsen. De vil være så nærværende, empatiske og autentiske, at vores beboere ville strutte af velvære i deres selskab.

Jeg vil være stolt den dag, de lystfyldte ældre søger job på min arbejdsplads, for så ved jeg, at vi gør det godt.

